

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІНСТИТУТ ЖУРНАЛІСТИКИ

ПЕТРИВ Тарас Іванович

УДК 002.704.0

**ПРОБЛЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ КОНТЕКСТІ.**

Спеціальність 10.01.08 - журналістика

АВТОРЕФЕРАТ

**дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата філологічних наук**

КИЇВ - 1997

Дисертацією є рукопис

Робота виконана на кафедрі міжнародної журналістики та масових комунікацій Інституту журналістики Київського університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник -

доктор історичних наук, професор
МОСКАЛЕНКО Анатолій Захарович,
Київський університет імені Тараса Шевченка,
Інститут журналістики, завідувач кафедрою
періодичної преси

Офіційні опоненти:

- доктор філологічних наук, професор
ПОЧЕПЦОВ Георгій Георгійович, Київський
університет імені Тараса Шевченка, Інститут
міжнародних відносин, професор кафедри
міжнародної інформації

- кандидат філологічних наук, ПАРИМСЬКИЙ
Ігор Вячеславович, старший науковий
співробітник ІПРІ-НАНУ, головний редактор
аудіо-відео інформації електронної
комп'ютерної газети "Все - всім"

Провідна установа -

Львівський державний університет імені Івана
Франка, кафедра зарубіжної преси та
інформації

Захист відбудеться 22 грудня 1997 року о 11 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 01.01.08 при Київському університеті імені Тараса Шевченка за адресою: 254119, м. Київ, вул. Мельникова 36/1, Інститут журналістики.

З дисертацією можна ознайомитися в науковій бібліотеці Київського університету імені Тараса Шевченка (м. Київ, вул. Володимирська, 60).

Автореферат розісланий " 22 " листопада 1997 року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради
кандидат філологічних наук,
професор

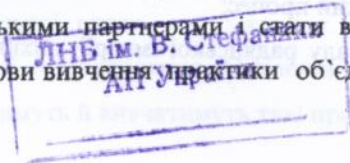
В.П. ОЛІЙНИК

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Нова українська міжнародна журналістика покликана реагувати на завдання, які випливають з потреб утвердження авторитету нашої держави на міжнародній арені та світового розвитку. Перед нею стоїть необхідність оволодівати новими науковими, прогресивними механізмами роботи з міжнародною інформацією, орієнтуючись на кращі зразки світової і передовсім європейської преси. Їм належить глибоко аналізувати й прогнозувати зовнішньополітичні перспективи України.

Переймаючи досвід зарубіжних колег у висвітленні актуальних проблем сучасних інтеграційних процесів, українські журналісти можуть у такий спосіб застосовувати апробовані схеми подолання перепон у просуванні до стратегічної мети нашої держави — входження до Європейського Союзу. Водночас позбуваючись старих штампів мислення й письма, варто пропонувати нетрадиційні схеми розв'язання проблем міжнародного життя, не йти у фарватері офіційних доктрин, а за потреби критикувати урядову політику задля реалізації національних інтересів.

Вибір теми зумовлений тим, що нині переживають період активного формування українські засоби масової інформації, яким, за словами відомого фахівця в галузі журналістикознавства професора А. Москаленка, доводиться наздоганяти світову масову комунікацію, засвоюючи її досвід. Без розуміння нових інформаційних потоків і вивчення напрацьовань європейських колег неможлива дієвість національних ЗМІ, а разом з цим втрачаються можливості активного впливу на формування європейського і світового інформаційного простору, геополітичні перетворення. Українська держава зможе інтенсивно рухатися до тісної інтеграції з європейськими партнерами і стати впливовою політичною силою в регіоні тільки за умови вивчення практики об'єднувальних процесів та

їх інформаційного забезпечення. Адже ЗМІ - могутній чинник зовнішньополітичної діяльності.

Об'єктом дисертаційного дослідження є десятирічний досвід провідних європейських видань, передовсім преси Великобританії, Франції, ФРН, у висвітленні сучасних інтеграційних процесів у Європі. Цей набуток міститься в доробку газет та журналів, що складається з сотень великих та малих авторських і редакційних матеріалів. Вони за своїм спрямуванням є різнополярними щодо порушуваних проблем і різножанровими за поданням. Висвітлення пресою європейської проблематики має певні закономірності, які можна пояснити особливостями історичної спадщини і новітніх перетворень, а також національними інтересами країн, які вони репрезентують.

Предметом дослідження стали матеріали про широку палітру європейських перетворень після закінчення "холодної війни", проблеми формування нової архітектури європейської безпеки, створення дієвих систем розв'язання соціально-культурних проблем європейських націй, залагодження і профілактики регіональних конфліктів, збалансування геополітичних інтересів під час формування справедливого порядку багатополюсного світу. Також розглянуто деякі матеріали про актуальні проблеми сучасної європейської дипломатії (включно з діяльністю українського зовнішньополітичного відомства) та їх відображення на сторінках української преси.

Політико-часова схема така:

- інтеграційні процеси в Європі до повалення "залізної завіси";
- загострення ідеологічних суперечностей на європейській політичній сцені;
- падіння Берлінського муру;
- крах "системи соціалізму", воз'єднання Німеччини;
- Маастрихтський процес;
- початки розвалу радянської імперії: вихід із складу СРСР Балтійських республік;

- проголошення незалежності України;
- народження нових регіональних структур в Європі ;
- криза СНД;
- розширення Європейського Союзу;
- політика “ковтання”. Співтовариство Росії і Білорусі;
- нові контури європейської безпеки. Мадридська зустріч;
- перспектива розвитку Європейського Союзу. Оголошення нових кандидатів;
- пошук Україною шляхів для швидкого залучення до європейських структур.

Слід зауважити, що визначальним полем для наукового дослідження стали переважно впливові видання ФРН, Франції та Великобританії, на прикладах яких проаналізовано розгортання політичних подій.

Зв'язок роботи з науковими темами кафедри. Тема дисертації тісно пов'язана з пріоритетними напрямками, за якими проводять наукові дослідження вчені кафедри міжнародної журналістики та масових комунікацій. Такими напрямками є вивчення української журналістики в контексті світової, теорії і практики нових інформаційних технологій, сучасної системи ЗМК в суспільстві, теорій та доктрин міжнародної журналістики, конституційно-правового статусу мас-медіа, ролі ЗМІ у розв'язанні глобальних проблем, зокрема, інтеграційних процесів у Європі, перспектив формування нового інформаційного порядку багатополюсного світу. Дисертант на базі наукових тем кафедри та дисертаційного дослідження розробив творчу майстерню “Геополітичні процеси та новітній інформаційний простір багатополюсного світу”.

Мета і завдання роботи. Метою роботи є дослідити, проаналізувати й узагальнити відображений у сучасному інформаційному контексті, а саме у великому доробку європейської преси, той матеріал, що, на думку автора, показовий для пропонованої проблематики. Основній меті підпорядковується низка завдань, які розглядатимуть й вивчатимуть такі проблеми:

1. Відображення етапів та складнощів сучасних інтеграційних процесів на європейському континенті.
2. Взаємовпливи преси та міжнародних відносин.
3. Застосування механізмів інформаційного забезпечення зовнішньополітичних акцій.
4. Аналіз жанрових особливостей матеріалів авторів, які ґрунтовно досліджували геополітичні зміни на прикладі сучасних європейських інтеграційних процесів.

Наукова новизна одержаних результатів вбачається в тому, що, по-перше, досліджується й узагальнюється досвід засобів масової інформації у висвітленні проблем сучасних об'єднувальних процесів у Європі. На прикладі провідних європейських видань вивчаються кращі зразки забезпечення зовнішньополітичних програм. Це надзвичайно важливий досвід для української міжнародної журналістики, яка відроджується й орієнтується на передові інформаційні механізми.

По-друге, автор у роботі особливу увагу приділяє взаємодії і взаємовпливам ЗМІ та державних інституцій у царині зовнішньої політики.

По-третє, відстежуються кращі матеріали з доробку впливових видань Європи, які не тільки аналізують, й прогнозують розвиток міжнародних відносин у глобальному контексті. Цей інформаційний пласт, важливий для українських ЗМІ, які намагаються адекватно відстежувати зовнішньополітичну діяльність держави, ще не підлягав ґрунтовному науковому аналізу.

Теоретичне і практичне значення дисертаційної праці зумовлюється метою автора надати журналістам-міжнародникам можливість оволодівати сучасними схемами ефективного висвітлення зовнішньополітичних завдань, і, зокрема, під час висвітлення руху України по шляху європейської інтеграції, потребою вказати на типові хиби і недоліки у висвітленні міжнародних процесів, виробити практичні рекомендації для студентів, які спеціалізуються в галузі міжнародних комунікацій.

Робота також відтворює широкий спектр функціонування преси в умовах кардинальних перетворень на світовій політичній арені та під час формування нового інформаційного порядку.

Особистий внесок здобувача. У дослідженні використано напрямки наукових розробок теоретичних шкіл авторитетних вітчизняних учених професорів А. Москаленка, Г. Почепцова, В. Шкляра. Конкретний особистий внесок дисертанта полягає в тому, що йому вдалося впорядкувати і класифікувати зібраний матеріал, провести аналіз періодичних видань, виробити методика дослідження та рекомендації для журналістів-міжнародників.

Апробація результатів дослідження та публікації. Основні положення дисертації викладено у шести публікаціях, серед яких матеріали міжнародних науково-практичних конференцій, а також збірник статей “Українська журналістика в контексті світової”, який став основою курсів та спецкурсів для студентів спеціалізації “міжнародна журналістика”.

Окрім того автор апробував результати дослідження під час роботи в газеті Верховної Ради України “Голос України” на посаді спеціального кореспондента відділу міжнародної інформації, де опублікував чималу кількість різножанрових матеріалів на міжнародну тематику.

Дисертант розробляв актуальні проблеми ЗМІ в Німеччині (газета “Тессіше альгемайне”), Польщі (за програмою Стефана Баторія), Сполучених Штатах (за програмою ЮСІА), Словаччині (газета “Правда”, “Змена”), та апробував результати дисертації у рамках журналістських проектів під час форумів Ради Європи, Європейського Союзу, Європейського банку реконструкції та розвитку, ООН.

Структура дисертації. Дисертація складається з списку умовних скорочень, вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних літературних джерел. Обсяг дисертації - 162 сторінки. Список використаних джерел включає 129 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У вступі обґрунтований вибір теми, її актуальність, визначений об'єкт та предмет дослідження, подані його хронологічні межі, вказано на зв'язок роботи з науковими темами кафедри, на якій виконувалася дисертація, визначена мета і завдання дослідження, розкрита наукова новизна, визначене теоретичне та практичне значення одержаних результатів, подані свідчення про конкретний внесок дисертанта, апробацію результатів дослідження та основні публікації за темою дисертаційної роботи.

Перший розділ роботи має назву **“Проблеми континентальних перетворень у сучасному інформаційному контексті”**. Йому передують коротка передмова з описом стану розробленої теми і вибраного напрямку. Далі в розділі розглядаються проблеми формування інтеграційного поля Європи і становлення відповідного інформаційного середовища. Зокрема, автор показує, що творче покликання Європи сприяти об'єднувальному процесам людства і вона має подавати приклад, як можна об'єднати духовно вільне і культурно багате співтовариство, з можливостями широкого комунікування. ЗМІ в контексті глобальних перетворень виконують унікальну культурну, соціальну і політичну роль. Втілюючи свої природні завдання мас-медіа стають непересічним середовищем або й своєрідною оболонкою для єднання європейських націй.

Дисертація розкриває суперечності, які виникають під час геополітичних змін і, зокрема, на європейському континенті, в контексті сучасних інформаційних відносин. Звертаючись за підтримкою до ЗМІ і, навіть, стверджуючи їх визначальну місію в об'єднувальних процесах авторитетні європейські структури ще не визначилися з ґрунтовними дефініціями шировживаних понять таких, як “європеєць”, “європейство”, “європейський вимір”, “спільний європейський дім”. Автор досліджує сучасні тенденції політичної ідентифікації народів, етносепаратизму, згрупування на національному рівні в духовно спорідненому геокультурному середовищі.

Проблеми становлення політично інтегрованої Європи перегукуються з проблемами формування спільного інформаційного простору. Навіть при мультлінгвчності європейців, читач частіше вибирає продукт рідною мовою. Проте такі відомі й авторитетні видання як, наприклад, британські "Файненшл таймс", "Гардіан", французькі "Фігаро", "Монд", німецькі "Франкфуртер альгемайне", "Зюддойче цайтунг" так само як журнали "Економіст" чи "Шпігель" стають інформаційними продуктами загальноєвропейського споживання.

Платформою для порозуміння, збалансованості і гармонізації національних політико-інформаційних та культурних середовищ з європейським ознаками має стати нове комунікативне поле Європи. Провідні європейські видання не раз ставили на вістрія дискусій питання, якою буде нова інформаційна епоха від Атлантики до Уралу. Метафорична сутність Європи далека від географічного відтинку. Європейець передовсім розглядає культурно-історичний аспект цього поняття. А за умов новітніх претворень важливою основою об'єднавчих тенденцій є економічний інтерес та політична перспектива. Дискусії про те, що таке Європа і якою їй бути, пішли далі відомого протистояння між прихильниками теорій "Європи громадян" та "Європи вітчизн". Відомий угорський літератор Дьєрдь Конрад схильний вважати актуальною "Європу індивідів, а не колективів", саме не націй, держав, релігій чи класів, не професій, організацій, інституцій, а неповторних створених в єдиному примірнику істот.

Автор вдався до наукової дискусії з авторитетним американським дослідником Ф. Шлізінгером і відомим грецьким культурним діячем М. Теодоракісом щодо кризи політичної ідентичності в Європі, викликаній періодом після "холодної війни", та культурної фрагментарності менш індустріально розвинутих країн у панєвропейському комунікативному просторі.

Далі в роботі за матеріалами провідних видань, простежується розвиток інтеграційних процесів у Європі: шляхом Єдиного європейського акта до

падіння “залізної завіси”, повалення Берлінського муру, прискорення маастрихтського руху, становлення “великого ринку”, потреба Амстердамського реформування.

Щоб вивчити розвиток сучасних інтеграційних процесів, ефективного розв’язання проблем і ролі мас-медіа, автор досліджує як ЗМІ подавали політичне становище і атмосферу, що панували на той час у світі і, зокрема, на європейському континенті за кілька років до падіння Берлінського муру. Адже багато європейських політиків не були готові до радикальних змін, а потреба давати відповіді на нові виклики застала їх зненацька.

Преса тоді інформує, що дві супердержави ведуть переговори про припинення гонки озброєнь, необхідність політики розрядки, в СРСР і країнах соцтабору вже відбуваються кардинальні зміни. В західноєвропейських столицях тим часом тривають гарячі дискусії щодо перспектив діалогу Схід — Захід, форм та методів європейської інтеграції, розвитку відносин між ЄЕС та Європейською асоціацією вільної торгівлі (ЄАВТ), ролі Європарламенту, подолання проблем єдиної бюджетно-фінансової, сільськогосподарської, соціальної політики, визначення поняття нейтралітету. Окрім того, жваво обговорюються суперечності між країнами ЄЕС і Сполученими Штатами, неоднозначні питання європейського лідерства і своєрідної державної конкуренції високорозвинених європейських країн, а також традиційно гальмуючих підходів Великобританії у справі інтеграції.

Мас-медіа і, зокрема, провідні європейські видання надають свої шпальти для матеріалів про численні події, точки зору політиків, соціологічні опитування та всілякі новітні проекти, що забезпечують високий рівень обговорення проблеми.

У роботі наголошується на важливості для подальшого розвитку європейської журналістики і, зокрема, становлення нової ролі українських мас-медіа в громадянському суспільстві, розвалу біполярної моделі світу та ідеологічного протистояння.

Автор під час дослідження в цьому розділі виділяє з потоку інформації приклади кращих матеріалів про проблеми євроінтеграції, де журналісти вдаються до методів виокремлення національних особливостей об'єднувальних процесів, що привертає увагу читача.

У другому розділі **“Становлення перспективного інтеграційного середовища та глобального інформаційного простору”** дисертант досліджує перехресні площини і взаємопроникнення потужного угруповання Європейського Союзу та регіональних і субрегіональних об'єднань. Потім автор досліджує проблему негативного впливу **“гарячих точок” Європи на перспективи загальноєвропейського єднання.** В дисертації на прикладі союзу Росії та Білорусі, а також СНД розглядаються штучні інтеграційні моделі.

На становлення перспективного інтеграційного середовища, вважає автор, значною мірою впливають ще донедавна далекі від нас проблеми. Після падіння **“залізної завіси”** період ейфорії швидко відійшов і суспільство опинилося перед новітніми світовими загрозами, які в часи ідеологічних битв двох велетенських систем здавалися другорядними або неактуальними. Нині серед низки глобальних проблем політики і вчені, громадські діячі найчастіше називають організовану злочинність, наркоманію, тероризм, агресивний націоналізм, расизм, ксенофобію, антисемітизм, корупцію, загострення проблеми між багатю Північчю і бідним Півднем, інтенсивне забруднення природного середовища і, особливо, загрозу регіональних конфліктів та локальних воєн.

Разом з тим, на тлі глобалізації економіки та технологічного прогресу, світове співтовариство змушене активно реагувати і створювати нагальні програми щодо заборони клонування людського організму, захисту національних меншин, застосування новітніх технологій, стратегії соціального згуртування, міграційних процесів, народонаселення, насилля над жінками й дітьми, скасування смертної кари та збереження культурної спадщини.

Сучасні покоління стали свідками радикальних перетворень, об'єднання штучно поділених націй, повернення незалежності й реформування країн

відродженої демократії. Геополітичні зміни дали нові уявлення, прагнення й завдання, що формують нову філософію співжиття народів. Саме тому на руїнах двополярної моделі можна спостерігати міждержавну інтеграцію чи кооперацію, розвиток низки геокультурних економічних угруповань. Серед них такі потужні об'єднання як Європейський Союз, НАФТА, група країн Південно-Східної Азії, а також перспективні — МЕРКОСУР, ЧЕС тощо. Не за горами посилення інтеграційних процесів і серед країн Центральної Америки, Південної Африки. Провідні аналітики висловлюють припущення, що світ змушений буде гармонізувати культурно-релігійні площини і збалансувати економічні інтереси глобального характеру. За словами одного з ініціаторів близькосхідного врегулювання Шимона Переса, навіть такий складний регіон, як Близький Схід, приречений на економічне співробітництво, бо тільки цей шлях приведе народи до процвітання в майбутньому.

У розділі розглядаються перспективи України на стратегічному шляху долучення до європейських та євроатлантичних структур, що потребує потужного інформаційного забезпечення.

Дисертант також досліджує можливості становлення глобального інформаційного порядку і місця в ньому системи українських ЗМІ. Однією з важливих цілей України має стати розвиток мультимедійного комунікативного простору і, зокрема, посилення її ролі в глобальних інформаційних мережах.

Третій розділ називається **“Жанровий потенціал висвітлення об'єднувальних процесів в Європі”**. Тут автор низкою прикладів доводить, що публікації з міжнародної проблематики потребують системного дослідження, застосування методів аналізу й прогнозування, влучного змістового й емоційного наповнення. Досвід мас-медіа європейських держав, який розглянуто у дисертаційній роботі, свідчить про застосування широкої жанрової палітри в матеріалах журналістів-міжнародників — від проблемних теоретичних статей до невеликих інформаційних повідомлень.

Вибір жанру переважно зумовлений необхідністю структурувати думку і сформувати композицію, а також якомога краще подати головні факти, враховуючи особливості засобу масової інформації. Автор передбачає стан міжнародних відносин або громадської думки.

За умов швидкого розвитку новітніх технологій журналіст для оперативної передачі матеріалу використовує головні інформаційні жанри. Це дає змогу професійно реагувати на важливі події. Вправний журналіст виконує своє першочергове завдання — оперативно, стисло інформувати про факт чи новину, а в разі необхідності застосовувати елементи аналізу, щоб розтлумачити читачеві суть подій в чужій державі.

Сучасна європейська міжнародна журналістика використовує широку палітру жанрів, але одними із найпоширеніших також є кореспонденція та стаття. Автори намагаються, як правило, всебічно дослідити історичне або культурне підґрунтя проблем з долученням актуальної інформації.

Для української журналістики важливо не боятися використовувати в роботах на міжнародні теми засоби іронії та сарказму, що є вживаним в матеріалах щодо внутрішньополітичних проблем. Проте вмотивована іронічність як стилетворчий фактор не повинна переходити в насмішку чи навіть глузування над національними особливостями або культурними відмінностями незрозумілими журналістові. Часто зневажливий стиль опублікованого тексту, який не враховує тонкої матерії міждержаних відносин стає причиною непорозумінь.

Висвітлення міжнародних подій і, зокрема, нових моделей співпраці європейських націй вимагає від журналіста точності, об'єктивності, конкретності, аргументованості, цілісності на противагу вульгарності, спрощенню, популізму.

Українським журналістам треба зважати на етичні параметри творчої діяльності і їх підпорядкування загальноприйнятим міжнародним нормам. Одним з таких визначальних документів є "Хартія свободи преси".

Взаємодоповнення інформаційних та аналітичних жанрів має свої особливості під час написання матеріалів для різних етнокультурних середовищ.

У висновках окреслено підсумки проведеного дослідження, викладено найважливіші наукові результати й перспективні розробки здобуті під час роботи над дисертацією, а також рекомендації щодо можливого їх застосування журналістами-міжнародниками.

Матеріали дисертації апробовано теоретично і практично в таких статтях:

1. Військові аспекти інтеграційних процесів у Європі на сторінках української преси // Засоби масової інформації і становлення національної армії України // К., 1994. с. 69.

2. Новітні інтеграційні процеси в Європі: через сито європейських мас-медіа // Українська журналістика в контексті світової. К., 1997. с. 13-25.

3. Мас-медіа й нова політична еліта посттоталітарних суспільств: шляхами до інтегративної Європи // Журналістика й проблема формування нової політичної еліти в посткомуністичних державах. К., 1996. с. 29-31.

4. Регіональна мозаїка як складова глобального інформаційного простору // Регіональна преса України: перспективи співпраці. Рівне, 1996. с. 9-10

5. Сучасний інформаційний контекст для європейських інтеграційних процесів // Інформація в глобальному вимірі. К., 1997. с. 27-29.

6. Фактор мас-медіа та проблеми інтенсифікації співробітництва України з впливовими європейськими структурами // Україна і світ, К., 1997. с.7-9.

Петрів Т.І. Проблеми європейських інтеграційних процесів у сучасному інформаційному контексті. — Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.01.08 — Журналістика. — Кафедра міжнародної журналістики та масових комунікацій Інституту журналістики Київського університету імені Тараса Шевченка. Київ, 1997.

У дисертації досліджується й узагальнюється досвід засобів масової інформації у висвітленні проблем сучасних інтеграційних процесів у Європі. На прикладі провідних європейських видань вивчено кращі зразки забезпечення зовнішньополітичних програм. Зроблено практичні рекомендації, які можуть використовуватися українськими ЗМІ під час реалізації стратегічного курсу України на інтеграцію до структур європейського та євроатлантичного співробітництва.

Ключові слова: інформаційний простір, європейська інтеграція, маастрихтський процес, зовнішньополітичні орієнтири, комунікативна площина, об'єднувальний процес, геополітичні зміни, інформаційна модель.

Петрив Т.И. Проблемы европейских интеграционных процессов в современном информационном контексте. — Рукопись.

Дисертація на присвоєння наукової ступені кандидата філологічних наук по спеціальності 10.01.08 — журналістика. — Кафедра міжнародної журналістики і масових комунікацій. Інститут журналістики Київського університету імені Тараса Шевченка. Київ, 1997.

В дисертації досліджується й узагальнюється досвід засобів масової інформації в освітленні проблеми сучасних інтеграційних процесів в Європі. На прикладі провідних європейських видань вивчено кращі зразки забезпечення зовнішньополітичних програм. Зроблено практичні рекомендації, які можуть використовуватися українськими ЗМІ во время реалізації стратегічного курсу України на інтеграцію в структуру європейського та євроатлантичного співробітництва.

Ключевые слова: інформаційне просторство, європейська інтеграція, маастрихтський процес, зовнішньополітичні орієнтири, комунікативна площина, об'єднувальний процес, геополітичні зміни, інформаційна модель.

Petriv T.I. — Problems of European integrational processes in the modern information dimension — Script.

This thesis is presented for a Candidate's degree in philology with speciality 10.01.08 — Journalism. — Foreign journalism and mass communications department of the Institute of Journalism of Kyiv Taras Shevchenko University. Kyiv, 1997.

In this thesis has the author carried a research and made generalization of coverage on problems of modern integrational processes in Europe. On the example of leading European issues analysed the best patterns of providing external political programmes have been.

Practical recommendations have been done, which can be utilized by the Ukrainian mass media to build a strategic way of Ukraine toward the system of European and Euro-Atlantic cooperation.

Key words: informational space, European integration, Maastricht process, external political aims, communicational surface, uniting process, geopolitical changes, informational model.

Підписано до друку 27.10.97р. Формат 60х90/16.
Ум. друк. арк.1.0, Обл.-вид. арк. 0,8.
Наклад 100. Зам. 300.

Відділ оперативної поліграфії
Центру Міжнародної освіти
227-12-75, 227-37-86

430847

AB 39001